כב א מיי׳ פ״א מהל׳ לאוין רמב וע"ש בכ"מ: בג ב מיי פ״ד מהל׳ שבועות הלכה כב טוש"ע י"ד סי" רלו סעי :69

עין משפט

נר מצוה

ים. בד ג מייי שם פ״א הלי ג סמג לאוון רלט טוש״ע י״ד סיי רלו סעיי א:

בה ד מיי׳ שם פ״ד הל׳ כב טוש"ע י"ד סי

כל סעיף יא: כו ה מיי׳ פ"ג מהלכ׳ נדרים הלכ׳ ו ופ"ה מהל' שבועות הלכ' יח סמג לאוין רמב טוש"ע י"ד סי׳ רטו סעיף א וסי׳ רלט

תומפות

לא שבועה לא אוכל לך אסור. מטעס מכלל לאו וכו' וא"מ מאי שנה מקרבן ויש לומר דמשום דשבועה חמורה טפי מנדרים משו"ה אזלינן לחומרא עוד יש לומר לטעמא דשבועה היינו משום דגזרינן שמא יאמר שבועה לא אוכל וידלג שבועה כנו מוכני וידטג לא ובהא ודאי פשיטא אבל גבי נדר אפי' ידלג לא ויאמר קרבן לא אוכל ליכא איסור: זה חומרכשבועותמכנדרים. ומפרש לא קרבן לא אוכל לך וכו' פריך בגמרא דחומר מכלל דנדר הוא מדקאמר חומר בשבועו' מבנדרים משמע הכי דהחומרא דנדרים אינה שוה לשבועה אבל טינה שוה נשבועה מבנ מ"מ נדר קל הוי והא מותר קתני ומשני אסיפא דאידך קתני שבועה שאיני ישן דודאי בנדרים ליכא איסורא כ"א מדרבנן כדאמר רבינא וגבי שבונוה לינונו לבינה וגבי שבועים איכא איסורא דאורייתא וא"ת לשנויא אחרינא דאוקימנא לעיל כגון דאמר קונס עיני בשינה היום וכו' דלשם ודאי איכא איסורא דאורייתא (וכי) היכא מיתרלנא לישנא דתני המומר וכו׳ דליכא למימר דחומר וכו׳ דליכא למימר דקאי אסיפא פי׳ כמו זקטי מספר דהתם איכא איסורא דאורייתא בנדרים כמו בשבועות כמו שפי' וי"ל דקאי אדיוק' דמתני' ונדקדק הכי טעמא משום אמר קונם עיני דהוי דבר זיש בו ממש אבל קונם שלא ישן ליכא איסורא דאורייתא כי אם מדרבנן כדפרשינן לעיל דכולהו אמוראי מודו דאיכא איסורא דרבנן ולא

חליני אלא בלישנא דבל יחל

במ' מסניסין. דהכא לא החני דלהוי מותר אלא ש הקרבן שאוכל אי אמרינן דבחיי קרבן משתבע שרי דקרבן לאו בר אשתבועי הוא ולא קרבן שאוכל ואהכי רבי מאיר היא ולא רבי יהודה: אימא סיפא ואי אמרינן דקרבן יהא מה שלא אוכל משלך קאמר נמי שרי דלא לקרבן לא אוכל לך מוסר והא סגן. באידך פירקיןדי לקרבן לא אוכל שוי איסור קרבן אלא מה שלא יאכל הא קרבן שאוכל לך נמי שרי לך וכו׳: הא דאמר לקרבן. אסור ומתניתין דקתני מותר דאמר לא דחי קרבן קאמר דעביד איניש דמשתבע ביה ולא מידי האמר. ונראה בעיני דהא קרבן גרסינן וכדכתיבנא

ודכוותה בשבועה הא שבועה דתנא דמותר בקרבן קתני דבשבועה אסור וליכא למימר דהקרבן גרסי׳ דהתנא בפרקין דלעיל [יג.] דהקרבן אסור לרבי מאיר והיכי תנן הכא דשרי דהא מתני' (נמי) כר"מ אוקימנא לה בגמרא אלא ודאי כדאמרן. לקרבן לא אוכל לך נמי שרי דכיון דבלמ"ד פתוחה קאמר לא קרבן משמע וליכא למימר דמכלל לאו משמע הא מה שיאכל יהא קרבן דהא מתני' כר"מ אוקימנא לה ור"מ הא לית ליה מכלל לאו אתה שומע הן: בותבי׳ שכועה לא אוכל לך הא שבועה שאוכל לך לשבועה לא אוכל לך אסור. משום דשבועה לא אוכל לך משמע בשבועה לא אוכל לך. והא שבועה שאוכל לך הכי משמע דליכא לפרושי לישנא דחי שבועה קאמר כדאמרינן חי קרבן דלא משתעי אינשי הכי. ולשבועה לא אוכל נמי אפילו בלמ"ד פתוחה אסור דאע"ג דלמ"ד פתוחה לא משמע ומתני' רבי מאיר היא דלית ליה מכלל לאו אתה שומע הן אפילו הכי בשבועה אסור. ונראה בעיני דהיינו טעמא משום דהא מסקינן בסוף פרק שבועת העדות (שבועות לו.) דכי לית ליה לר"מ מכלל לאו אתה שומע הן ה"מ בממונא אי נמי באיסורא דאית בי' ממונא אבל באיסורא גרידא אית ליה ונדרים איסורא דאית ביה ממונא נינהו משום דלא משכחת בהו בלא חפלא דהא אינן חלין על דבר שאין בו ממש אבל שבועות אינן אלא איסורא גרידא שהוא חל בגופו וכיון דאיסורא גרידא נינהו אפילו רבי מאיר מודה דאמרינן בהו מכלל לאו אתה שומע הן: גבו' (לעיל) מני מסני' רבי מאיר היא. דלא שני ליה קרבן ולא שני ליה כקרבן דלא בעי כ״ף הדמיון דאי רבי יהודה מאי איריא קרבן לא אוכל לך דשרי אפילו קרבן שאוכל לך נמי שרי: הא דאמר לקרבן הא דאמר לקרבן. כלומר בלמ"ד

לישנא: והא איכא נמי לסרולי. בניחותא דמשמע לישנא אחרינא והאי שבאית משמע לקרבן יהא אבל לקרבן בלמ"ד פתוחה משמע לא קרבן:

דאמר שבועה שלא אוכל דלא אכילנא משמע דהאי דאמר לא אכילנא מרלל בניחותא קאמר אם כן לא להוי אסור 🛈 אי נמי כי אמר במתניתין שבועה לא אוכל אלא ודאי ליתא לטעמא דאביי אלא ודאי תנא במסכת שבועות דשאוכל דאכילנא משמע ולא ענין אחר ושלא אוכל משמע דלא אכילנא ולא דבר אחר הלכך מתרץ מתניתין שאי אוכל דכשאוכל ודאי לאו משמע אלא אי אמר דאכילנא: בורגב"י זה חומר בשבועות מבנדרים. הא דאמרן שבועה שלא אוכל כו' דבשבועות אסור ובנדרים מותר: m

לקרבן דמשמע לא להוי קרבן מה שלא אוכל לך דאם אוכל ליהוי קרבן מני מתניתין ר' מאיר היא דאי רבי יהודה 📜 מני דהיינו מכלל לאו הן ולית ליה לרבי מאיר מכלל לאו הן: בותבר' שבועה

לא שני ליה קרבן ולא שני ליה הקרבן אימא סיפא לקרבן לא אוכל לך מותר יוהתגן לקרבן לא אוכל לך רבי מאיר אוסר וא"ר אבא, נעשה, כאומר לקרבן יהא לפיכך לא אוכל לך אלא קשיא הא דאמר לקרבן הא דאמר לא לקרבן דלא הוי קרבן קאמר: בותני' ישבועה לא אוכל לך הא שבועה חלה עלי אם אוכל. והאי שבועה ליכא למימר דחיי שבועה קאמר דשבועה לית בה ממש כמו בקרבן שאוכל לך לא שבועה לא אוכל לך אסור: גם' מכלל דהא שבועה שאוכל לך דלא אלא שבועה ממש קאמר: לא שבועה לא אוכל לך אסור. אפיי לרבי מאיר דהכי גמרינן במסכת שבועות (דף לו.) אכילנא משמע ורמינהו ישבועות שתים דבשבועה אית ליה לר"מ מכלל לאו שהן ארבע שאוכל ושלא אוכל שאכלתי מתה שומע הן: גבז' שחוכל שתי ושלא אכלתי מדקאמר (4) שלא אוכל לשונות משמע היו מסרבין. מפלירים שאכלתי ושלא אכלתי מכלל דשאוכל לך (ד) שיחכל וחמר חכילנה חכילנה ומתוך דאכילנא משמע יאמר אביי ישאוכל שתי כך אמר שבועה שאוכל משמע דאכילנא האמר: ס׳ (כשלא היו מסרבין לשונות משמע היו מסרבין בו לאכול ואמר בו אלא מעצמו אמר שבועה שאוכלו: אכילנא אכילנא ותו שבועה שאוכל דאכילנא רב אשי אומר. הא דקתני הא שבועה משמע אבל אמר לא אכילנא לא אכילנא שאוכל שאי אוכל קתני ולהכי אסור ותו אמר שבועה שאוכל דלא אכילנא קאמר דלה הכילנה הוח: פשיטה. דודחי חי רב אשי אמר שאוכל דשבועה שאי אוכל קאמר שאי אוכל ודאי לא אכילנא קאמר א"כ פשיטא מאי למימרא מהו דתימא הוא ואסור: מהו דתימא. האי דקאמר מִיקם לישנא היא ראיתקיל ליה קמ"ל אביי שאי אוכל מיקם לישנא כלומר תקון לא אמר מעם 🌣 כרב אשי דלא קתני שאי הלשון הוא (ס) דבדעתו היה לומר שאוכל ונתקל ואמר שאי אוכל ונימא אוכל ורב אשי נאדי מן מעם דאביי קסבר שלא אוכל נמי משמע שתי לשונות היו מסרבין בו לאכול ואמר לא אכילנא לא לעולם להוי כמאן דאמר שאוכל קא משמע לן דלא דודאי אסור: אביי לא אמר כטעמא דרב אשי דלא אכילנא ואמר נמי שבועה בין שאוכל קתני. במתני׳ שאי אוכל: ורב אשי בין שלא אוכל הדין אכילנא משמע הוא נאדי. נדוד וסור מטעמיה דאמר ואיכא לתרוצה נמי לישנא שבועה דאביי דכי היו מסרבין בו לאכול ואמר שלא אוכל שבועה דלא אכילנא קאמר לא אכילנא לא אכילנא ותו אמר אלא תנא פסקה שאוכל דאכילנא משמע ושלא אוכל לא אוכל משמע: שבועה בין אם אמר שבועה שאוכל בין אם אמר שבועה שלא אוכל משמע (ו) דקאמר אכילנא אם אמר מתני' זה חומר בשבועות מבנדרים וחומר שבועה שאוכל משמע קאמר אכילנא דהכי קאמר בממיה לא אכילנא לא בנדרים מבשבועות הכיצד אמר קונם סוכה שאני עושה לולב שאני נוטל תפילין אכילנא שבועה שאוכל בודאי ואם שאני מניח בנדרים אסור בשבועות מותר שאין נשבעין לעבור על המצות: אמר שבועה שלא אוכל הדין משמע נמי דאכילנא דמשמע לא אכילנא גמ' שבועה אי לא אכילנא והיינו חדא

נו) [נעיל ינו. וט"ק, ב) שבועות יט:, ג) [שם ע"ש], ד) [לעיל יג.], ב) ס"א ליתא, הגהות הב"ח (מ) גם' מדקאמר שאוכל לא אוכל לך וכו׳ הא שבועה שאוכל **אסור.** כדמפרש בגמרא דהאי שאוכל לא אוכל משמע כלומר שבועה מהא

רשלא אוכל שאכלתי: (ב) שם אביי לא אמר טעס דרב אשי: (ג) רש"י ד"ה מתניתין וכו' אלא הא קרבן שאוכל לך ולא קרבן שאוכל לך ואהכי: (ד) ר"ה שאוכל וכו׳ מפנירים בו שיאכל וכו׳ דאכילנא קאמר וה"ה כשלא היו מסרבין: ד"ה מהו דחימא וכו׳ הלשון הוא דאיתקל דבדעתו: (1) ד"ה ורב אשי וכו' משמע גמי דקאמר אכילנא אס וכו' משמע דקאמר וכו' דמשמע יקאבהו וכו יותמועד בתמיה לא אכילנא שבועה וכו' חדא לישנא הס"ד ואח"כ מ"ה ואיכא נמי לחרוני לישנא אחרינא לתוני לישנא אוווינא דמשמע בניחותא והחי דחמר שנועה שלח חוכל דלא אכילנא. נ"ב כלומר אכילנא: (ז) בא"ד א"כ לא ליהוי אסור ואם כן היכי אמר במתניחין שבועה לא אוכל אסור אלא ודאי ליתא וכו׳ דכשאוכל ודאי לא משמע אלא דאמר כנ״ל ותיבת אי נמחק:

מוסף רש"י

שבועות שתים שהן ארבע שאוכל ושלא o אוכל דמשמע להבא, ולא אוכל להרע, אוכל להיטיב, שאכלתי ושלא אכלתי. הן שתים הנוספות ממדרש חכמים כדיליף לה ר"ע (שבועות ימ:). מסרבין. מפלירין (שם כ.).

פירוש הרא"ש

שבועה שלא אוכל. ולא אמרי' נחיי שנועה קא ובמנחה לעיל בפ"ק (דף יג:) משום דשבועה לית מששא ולא שייך למימו בה בחיי שבועה: לא שבועה לא אוכל לך אסור. דמשמע לא שבועה מה שלא אוכל לך הא מה שאוכל לך יהא בשבועה ואף בשבועה מכלל לאו אתה בשבועה מכלל לאו אתה שומע הן משום דשבועה

שותע הן משום דשבועות בעבודרים. בנמרא מפרש אהיכא קאי. טעמא דכולא ממנימין מפרש בנמרא: שבועות מהיבה עליה מוחר בשבועות מבודרים. בנמרא מפרש אהיכא קאי. טעמא דכולא ממנימין מפרש בנמרא: שבועות בעבודרים. במרא מפרש אהיכא קאי. טעמא דכולא ממנימין מפרש בנמרא: שבועות בעי שלה יורד כדמיני לבי חוד בדמיני להיבוד בי שהן די שבועות בעי שלה יירים עליה וורה קרבן עולה ויורד כדמיני לבי מבי משבע לבטא בשפחים שני עניני שבועות במיני בקרא מהייבא של הייעי דמים להייע להבא בי בי לשבועות לימא דבפשטא דמחניי דקלא למקרים ולא מוכר מוקרים במועד שלה ובמחלם פ"ג דשבועות לימא דבפשטא דמחניי בלא ממריבין מלי לאוקומיה אלא שירים משובה ואגב לידן אומר לא אבילגא שבילגא אבילגא לוחל ולא למכלג אותר לא אבילגא אבילגא לוחל לוחל לא למכלג אותר לא לאבלגא אותר לא לאבלגא אותר לא לאבלגא אבילגא אבילג לא מימנית ליו לאביל לא ממנית לאביל לא ממלגל בממיה הוא לוכל לא מילגא ממים הלא אביל לאביל לא מות שלא לוכל לא מילגא משום הלאביל לאביל משמע שלא לוכל לא מילגא משעה דכל שלונה שבעת כדי שיאמינו לו מה שאמר שולה לאכילג אמר שבעה אביל הלוכל לא מילגא משתע שלא לוכל לא מיילנא משתע שלא לוכל לא מיילנא משעה דכל שאומר לא אבילגא אבירו הלא הבירו הוא לאבילה אבילה א